

دستورالعمل انتشار اوراق خرید دین کالایی در بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران

مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۰۸ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل، در اجرای مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۱ شورای عالی بورس و اوراق بهادار در خصوص ابزار مالی اوراق خرید دین و مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۴ هیأت وزیران در خصوص انتشار اوراق خرید دین کالایی مصالح ساختمانی، به پیشنهاد بورس کالای ایران به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید .

• فصل یک - تعاریف :

○ ماده ۱ :

اصطلاحات و واژه‌هایی که در این دستورالعمل به کار رفته‌اند دارای معانی زیر می‌باشند. معانی سایر اصطلاحات و واژه‌های تعریف نشده در این دستورالعمل حسب مورد مطابق تعاریف موجود در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا مصوب ۱۳۸۹/۰۸/۰۵ شورای عالی بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن، دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران مصوب ۱۳۹۱/۰۷/۱۰ شورای عالی بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن، دستورالعمل تسویه و پایاپای بورس کالای ایران مصوب ۱۳۸۹/۰۸/۲۲ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن، دستورالعمل ثبت و سپرده گذاری کالا و اوراق بهادار قابل معامله و تسویه و پایاپای معاملات در بورس انرژی مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۱۷ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن، دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران مصوب ۱۳۸۷/۰۲/۰۲ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن و دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی مصوب ۱۳۹۱/۰۷/۲۹ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن می‌باشند .

▪ بند ۱ :

اطلاعیه معاملاتی: اطلاعیه‌ای است حاوی شرایط معاملات اوراق خرید دین کالایی در بورس، که طبق فرمت مصوب هیأت مدیره بورس و بر اساس ضوابط این دستورالعمل منتشر می‌شود .

▪ بند ۲ :

اوراق خرید دین کالایی: اوراق بهادار بانامی است که به منظور خرید مطالبات مدت‌دار اشخاص حقوقی به استثنای مطالبات ناشی از عقد سلف مطابق ضوابط این دستورالعمل منتشر می‌شود .

▪ بند ۳ :

بورس: منظور حسب مورد بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران است.

▪ بند ۴ :

تسویه نهایی: پرداخت مبلغ اسمی اوراق خرید دین کالایی به دارندگان اوراق، طبق مفاد این دستورالعمل که در سر رسید اوراق خرید دین کالایی انجام میشود .

▪ بند ۵ :

سند ضمانت: سندی مطابق نمونه مصوب شرکت است که به درخواست متقاضی خرید کالا و توسط ضامن صادر می شود و در آن ضامن متعهد می شود در صورت نکول مدیون در تسویه قرارداد نسیه، طبق مفاد این دستورالعمل بدهی نکول شده را در مواعد مقرر به حسابی که اتاق پایاپای بدین منظور تعریف می نماید، پرداخت کند .

▪ بند ۶ :

شرکت: منظور شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه است که وظیفه تسویه و پایاپای معاملات انجام شده در بورس را بر عهده دارد .

▪ بند ۷ :

ضامن: شخص حقوقی است که پس از تأیید اتاق پایاپای، پرداخت مطالبات را در مواعد مقرر بر اساس سند ضمانت مطابق با مفاد این دستورالعمل تضمین می نماید .

▪ بند ۸ :

مدیون: منظور شخص خریدار کالایی است که به اتکاء دین وی، اوراق خرید دین منتشر می شود .

▪ بند ۹ :

ناشر: شخص دارنده مطالبات است که به موجب این دستورالعمل نسبت به فروش آن از طریق انتشار اوراق خرید دین کالایی اقدام می کند .

▪ بند ۱۰ :

کمیته عرضه: کمیته عرضه موضوع بند ۹ ماده ۱ دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران و دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس انرژی ایران است که علاوه بر وظایف و اختیارات محوله در دستورالعمل های مذکور در خصوص عرضه اوراق خرید دین کالایی و همچنین سایر وظایف و اختیارات محوله در این دستورالعمل نیز اتخاذ تصمیم می نماید

- فصل دو - فرایند عرضه نسبی و اقدامات پیش از انتشار :
- ماده ۲ :

اوراق خرید دین کالایی، اختصاص به دیون ناشی از معاملات نسبی با سررسید کمتر از یک سال در بورس دارند. جهت انتشار اوراق خرید دین کالایی موضوع این دستورالعمل، ناشر با رعایت ماده ۳ این دستورالعمل باید فرم درخواست فروش نسبی با هدف انتشار اوراق خرید دین کالایی به اتکاء دین ناشی از آن را تکمیل و به همراه اطلاعات و مستندات زیر، از طریق مشاور پذیرش به بورس ارایه نماید:

۱. نام متقاضی فروش کالا؛
۲. مشخصات کالای قابل عرضه؛
۳. حداکثر حجم کالای قابل عرضه؛
۴. فاصله سررسید یا سررسیدهای قراردادهای نسبی از تاریخ معامله؛
۵. سقف مبلغ اسمی اوراق خرید دین کالایی قابل انتشار؛
۶. کف مبلغ اسمی اوراق خرید دین کالایی قابل انتشار به ازای هر نوبت عرضه کالا؛
۷. شیوه عرضه اولیه اوراق خرید دین کالایی در چارچوب روش های مندرج در دستورالعمل اجرایی معاملات سلف استاندارد در بورس کالای ایران و دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران؛
۸. ضامن یا بانک گشایشکننده اعتبار اسنادی در چارچوب ضوابط تبصره ماده ۹ این دستورالعمل؛
۹. متعهد پذیرهنویسی و بازارگردان در صورت وجود؛
۱۰. حداکثر تعداد دفعات انتشار اوراق خرید دین کالایی؛
۱۱. گزارش توجیهی مطابق فرمت مصوب هیأت پذیرش؛
۱۲. سایر اطلاعات به درخواست بورس.

▪ تبصره ۱ :

در صورت تصمیم ناشر یا الزام مقررات به وجود بازارگردان و یا متعهد پذیرهنویسی، وی باید در چارچوب مقررات اقدام به انعقاد قرارداد بازارگردانی و یا قرارداد تعهد پذیرهنویسی نماید. فرمت قرارداد بازارگردانی و قرارداد تعهد پذیرهنویسی به تصویب هیأت مدیره بورس می‌رسد.

▪ تبصره ۲ :

سایر روشهای عرضه اولیه اوراق خرید دین کالایی با پیشنهاد بورس به تصویب هیأت مدیره سازمان می رسد .

▪ تبصره ۳ :

فروشهای نسبیهای که متقاضی فروش به دنبال انتشار اوراق خرید دین کالایی نیست حسب مورد مطابق رویههای ذکر شده در دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران مصوب ۰۵/۰۷/۱۳۸۹ شورای عالی بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن، دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران مصوب ۱۰/۰۷/۱۳۹۱ شورای عالی بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن می باشد .

○ ماده ۳ :

شرایط ناشر عبارتند از:

۱. ناشر باید از لحاظ سوابق رعایت تعهدات مربوط به معاملات خود در بورس، مورد تأیید بورس باشد.

۲. ناشر نمیتواند مطالبات خود از اشخاص وابسته، شرکتهای زیرمجموعه و همگروه را مبنای انتشار اوراق خرید دین کالایی قرار دهد.

○ ماده ۴ :

بورس موظف است حداکثر طی ۱۰ روز کاری پس از دریافت مستندات و مدارک کامل موضوع ماده ۲ این دستورالعمل، گزارش کارشناسی خود به همراه مستندات و مدارک لازم را جهت بررسی و اعلام نظر در خصوص امکان فروش نسبی با هدف انتشار اوراق خرید دین کالایی به اتکاء دین ناشی از آن به هیأت پذیرش ارسال نماید .

○ ماده ۵ :

هیأت پذیرش حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از دریافت گزارش و مستندات مربوط از بورس، نظر کتبی خود را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد امکان فروش نسبی با هدف انتشار اوراق خرید دین کالایی به اتکاء دین ناشی از آن، اعلام می کند .

○ ماده ۶ :

هیأت پذیرش مکلف است از شرکت برای حضور در جلسات دعوت نماید. نماینده شرکت حق رأی نخواهد داشت .

○ ماده ۷ :

پس از تأیید هیأت پذیرش فروش نسبی با هدف انتشار اوراق خرید دین کالایی توسط ناشر امکان پذیر است. انتشار هر مرحله اوراق خرید دین کالایی منوط به موافقت کمیته عرضه طبق ترتیبات مندرج در ماده ۱۳ این دستورالعمل می باشد. در صورت موافقت

کمیته عرضه، ناشر باید جهت ثبت درخواست انتشار اوراق خرید دین کالایی نزد سازمان مدارک و اسناد موضوع ماده ۵ دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار، م صوب ۱۳۸۵/۱۰/۰۱ شورا را به بورس ار سال نماید. بورس موظف است پس از بررسی مدارک و اسناد، درخواست را به سازمان ارائه نماید. سازمان ظرف ۵ روز کاری نظر خود را مبنی بر انتشار اوراق خرید دین کالایی به بورس اعلام و بورس می تواند نسبت به انتشار عمومی بیانیه ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار اقدام نماید .

○ **ماده ۸ :**

در صورت تأیید هیأت پذیرش، ناشر و کارگزار وی موظفند فرآیند عرضه کالا را در چارچوب مصوب هیأت پذیرش و طبق دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران یا دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران انجام دهند .

○ **ماده ۹ :**

به منظور فروش نسبی در چارچوب این دستورالعمل، بورس اطلاعیه عرضه را جهت اخذ تضامین از ناشر به عنوان فروشنده کالا و حسب مورد اخذ تضامین از ضامن یا تأیید بانک گشایش کننده اعتبار اسنادی به اتاق پایاپای ارایه مینماید . پس از اخذ تضامین از ناشر به عنوان فروشنده کالا و اخذ تضامین لازم از ضامن یا تأیید بانک گشایش کننده اعتبار اسنادی و تأیید موارد مرتبط با انجام امور تسویه و پایاپای، اتاق پایاپای موافقت خود با انتشار اطلاعیه عرضه را به بورس اعلام مینماید. در صورت موافقت اتاق پایاپای، اطلاعیه عرضه کالا، حداکثر تا ساعت ۱۶ دو روز کاری قبل از روز عرضه توسط بورس منتشر میشود .

▪ **تبصره :**

ضوابط اخذ تضامین موضوع این دستورالعمل و تأیید بانک گشایش کننده اعتبار اسنادی به تصویب هیأت مدیره شرکت میرسد .

○ **ماده ۱۰ :**

ثبت سفارش خرید کالا توسط متقاضی خرید:

▪ **بند الف :**

در بورس انرژی ایران پس از واریز وجه تضمین در حساب معرفی شده توسط وی یا تودیع تضامین لازم براساس شرایط اعلامی از طرف اتاق پایاپای در اطلاعیه عرضه یا ارائه سند ضمانت به اتاق پایاپای یا ارائه فرم تأیید عرضه کننده مبنی بر وجود اعتبار متقاضی خرید بر اساس فرمت شرکت به اتاق پایاپای امکان پذیر است. حساب مذکور باید به تأیید اتاق پایاپای برسد .

▪ **بند ب :**

در بورس کالای ایران پس از واریز وجه تضمین در حساب وکالتی وی یا حساب مورد تأیید بورس کالا یا تودیع تضامین لازم براساس شرایط اعلامی از طرف اتاق پایاپای در اطلاعیه عرضه یا ارائه فرم تأیید عرضه کننده مبنی بر وجود اعتبار متقاضی خرید بر

اساس فرمت بورس کالا به بورس امکان پذیر است. همچنین ارائه سند ضمانت به اتاق پایاپای بر اساس فرمت شرکت امکان پذیر است. اتاق پایاپای دریافت سند ضمانت را جهت تأیید ثبت سفارش به بورس کالای ایران اعلام می نماید .

▪ تبصره :

کارگزاران خریدار و فروشنده مکلف هستند کلیه کارمزدهای م صوب معامله را طی مهلت تسویه جهت تسویه معامله از خریدار و فروشنده اخذ و به اتاق پایاپای پرداخت نمایند. کارگزار می تواند در مرحله ثبت سفارش، اقدامات لازم برای اخذ کارمزدهای مذکور را اعمال نماید .

○ ماده ۱۱ :

خریداران کالا بر اساس اطلاعیه عرضه، به یکی از سه روش خرید با ضمانت ضامن یا خرید با استفاده از اعتبار اسنادی یا خرید با استفاده از تودیع تضامین نزد اتاق پایاپای می توانند اقدام به انجام امور تسویه نمایند. در تسویه قرارداد نسبه حسب مورد خریدار مکلف است ظرف مهلت تسویه، اقدامات زیر را انجام دهد :

▪ بند الف :

اعتبار اسنادی را بر اساس شرایط اعلامی از طرف فروشنده کالا در اطلاعیه عرضه، گشایش نماید و به کارگزار خود جهت اعلام به فروشنده از طریق کارگزار وی اطلاع و سند تسویه اعتباری را مطابق فرمت شرکت به اتاق پایاپای ارائه دهد .

▪ بند ب :

سند ضمانت را بر اساس شرایط اعلامی از طرف فروشنده کالا در اطلاعیه عرضه از طریق کارگزار خود نزد اتاق پایاپای تودیع نماید .

▪ بند پ :

تضامین لازم را بر اساس شرایط اعلامی از طرف اتاق پایاپای در اطلاعیه عرضه از طریق کارگزار خود نزد اتاق پایاپای تودیع نماید .

▪ تبصره ۱ :

تودیع سند ضمانت نزد اتاق پایاپای یا ارائه سند تسویه اعتباری به اتاق پایاپای، به منزله انجام امور تسویه توسط خریدار است .

▪ تبصره ۲ :

در صورتی که خریدار سند ضمانت را قبل از ثبت سفارش نزد اتاق پایاپای تودیع کرده باشد و مبلغ تسویه بیش از مبلغ سند ضمانت باشد، مکلف است نسبت به تکمیل تضمین اقدام نماید .

○ ماده ۱۲ :

سایر فرآیندهای تسویه، حسب مورد مطابق مفاد مندرج در دستورالعمل تسویه و پایاپای معاملات بورس کالای ایران یا دستورالعمل ثبت و سپرده گذاری کالا و اوراق بهادار قابل معامله و تسویه و پایاپای معاملات بورس انرژی ایران است .

● فصل سه - انتشار اوراق خرید دین کالایی و معاملات آن طی دوره معاملاتی :

○ ماده ۱۳ :

پس از انجام معاملات نسبه و تحویل کالا، انتشار و عرضه اوراق خرید دین کالایی با رعایت ترتیبات ذیل صورت میپذیرد:

الف) در روش خرید با ضمانت ضامن و در روش خرید با استفاده از تودیع تضامین نزد اتاق پایاپای، برای معاملاتی که طبق گزارش اتاق پایاپای، امور تسویه آن انجام شده است، ارائه مستندات تحویل کالا توسط فروشنده به عنوان ناشر به اتاق پایاپای و در روش خرید با استفاده از اعتبار اسنادی، انتقال اسناد تعهد پرداخت به شرکت توسط ناشر؛

ب) ارسال تأییدیه موضوع بند الف توسط اتاق پایاپای به بورس؛

پ) ارائه درخواست انتشار اوراق خرید دین کالایی به همراه بیانیه ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار طبق نمونه بورس توسط ناشر به بورس از طریق مشاور پذیرش؛

ت) ارائه درخواست انتشار اوراق خرید دین کالایی و ایجاد نماد معاملاتی توسط بورس به کمیته عرضه؛

ث) بررسی درخواست انتشار اوراق خرید دین کالایی و ایجاد نماد معاملاتی توسط کمیته عرضه و اعلام نظر کتبی با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش طی حداکثر ۳ روز کاری؛

ج) در صورت موافقت کمیته عرضه ارسال درخواست انتشار اوراق خرید دین کالایی و ایجاد نماد معاملاتی توسط بورس به سازمان جهت اظهارنظر؛

چ) در صورت موافقت سازمان با انتشار اوراق خرید دین کالایی، انجام اقدامات لازم توسط بورس برای ایجاد نماد معاملاتی و فایل دارایی؛

ح) انتشار بیانیه ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار در تارنمای رسمی بورس یک روز کاری پس از ایجاد فایل دارایی؛

خ) ارائه درخواست عرضه طبق نمونه مصوب بورس توسط ناشر حداقل دو روز کاری پس از انتشار بیانیه ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار از طریق کارگزار خود؛

د) تأیید و انتشار اطلاعیه معاملاتی اوراق خرید دین کالایی توسط بورس و اعلام به اتاق پایاپای .

▪ تبصره ۱ :

ناشر میتواند اوراق خرید دین کالایی را در چند مرحله با رعایت ترتیبات این ماده و در چارچوب مصوبه کمیته عرضه، عرضه نماید .

▪ تبصره ۲ :

انتشار اوراق خرید دین کالایی، قبل از انجام معامله نسیه و تحویل کالای موضوع انتشار آن، مجاز نمی باشد .

○ ماده ۱۴ :

مراحل انجام معاملات ثانویه اوراق خرید دین کالایی به روش حراج پیوسته و مطابق مقررات معاملاتی بورس مربوطه است .

○ ماده ۱۵ :

در پایان آخرین روز معاملاتی، نماد معاملاتی اوراق خرید دین کالایی جهت انجام امور تسویه نهایی متوقف خواهد شد .

○ ماده ۱۶ :

در روش خرید با ضمانت ضامن و در روش خرید با استفاده از تودیع تضامین نزد اتاق پایاپای، در صورتی که به هر دلیلی گشایش نماد و ایجاد فایل دارایی موضوع این دستورالعمل انجام نشود، حسب مورد آزاد شدن تضامین ضامن و تضامین خریدار کالا نزد اتاق پایاپای منوط به ارائه سند تسویه اعتباری مطابق فرمت شرکت توسط فروشنده به اتاق پایاپای میباشد. در صورت عدم درخواست فروشنده مبنی بر آزاد شدن تضامین، در سررسید قرارداد نسیه مطابق ترتیبات ذیل اقدام می شود :

▪ بند الف :

خریدار مکلف است تا ساعت ۱۲ روز سررسید قرارداد نسیه، بدهی خود را به حساب اتاق پایاپای جهت تسویه قرارداد نسیه واریز نماید .

▪ بند ب :

در روش خرید با ضمانت ضامن، در صورتی که خریدار تعهد خود را ایفاء ننماید، اتاق پایاپای تا ساعت ۱۳ روز سررسید، میزان نکول را به اطلاع ضامن خواهد رساند. ضامن موظف است تا ساعت ۱۲ روز کاری بعد، مبلغ نکول شده را به حساب اتاق پایاپای واریز نماید. در روش خرید با استفاده از تودیع تضامین نزد اتاق پایاپای در صورتی که خریدار تعهد خود را ایفاء ننماید، اتاق پایاپای تا ساعت ۱۳ روز سررسید، اقدام به نقد کردن تضامین دریافتی جهت وصول اصل بدهی و خسارات می نماید .

▪ بند پ :

در روش خرید با ضمانت ضامن، اتاق پایاپای مکلف است حداکثر یک روز کاری پس از واریز وجوه، نسبت به پرداخت وجه به فروشنده اقدام نماید .

▪ **بند ت :**

در روش خرید با ضمانت ضامن، در صورت عدم واریز وجه توسط ضامن ظرف مهلت مقرر، اتاق پایاپای اقدام به نقد کردن تضامین دریافتی جهت وصول اصل بدهی و خسارات می‌نماید.

▪ **تبصره ۱ :**

کلیه تعهدات اتاق پایاپای در خصوص معاملات موضوع این دستورالعمل بعد از آزادسازی تضامین ساقط می‌گردد .

▪ **تبصره ۲ :**

هیأت مدیره شرکت، میزان وجه التزام مربوط به تأخیر در پرداخت ثمن معامله نسبی در سر رسید قرارداد توسط خریدار را تعیین می‌کند که در اطلاعیه عرضه اطلاع رسانی می‌گردد .

• **فصل چهار - تسویه معاملات اوراق خرید دین کالایی :**

○ **ماده ۱۷ :**

به منظور تسویه وجوه ناشی از معاملات اوراق خرید دین کالایی، هر عضو اتاق پایاپای مکلف است حساب یا حساب‌های عملیاتی را طبق شرایطی که اتاق پایاپای مشخص می‌کند، معرفی کرده و حق و اختیار نظارت و دریافت گزارش نقل و انتقالات و حق برداشت از آن جهت تسویه وجوه معاملات، دریافت وجه التزام مطابق قرارداد، کارمزدها و انجام سایر وظایفی که طبق مقررات بر عهده اتاق پایاپای به منظور انجام عملیات تسویه و پایاپای می‌باشد را به اتاق پایاپای اعطا نماید .

○ **ماده ۱۸ :**

اتاق پایاپای تا پایان روز معامله، خالص وجوهی که باید به هر عضو اتاق پایاپای پرداخت یا از او دریافت کند را محاسبه و از طریق سامانه الکترونیکی، به عضو مربوطه اطلاع می‌دهد. این وجوه با کسر ارزش کل خرید عضو اتاق پایاپای از ارزش کل فروش وی محاسبه می‌شود. در محاسبه ارزش خالص معامله، مالیات، کارمزدها و سایر کسورات نیز لحاظ می‌شود .

○ **ماده ۱۹ :**

اطلاعات موضوع ماده ۱۸ این دستورالعمل که به صورت الکترونیکی برای اعضای اتاق پایاپای ارسال می‌شود، باید حداقل حاوی موارد زیر باشد :

▪ **بند ۱ :**

اطلاعات مربوط به هر عضو اتاق پایاپای:

الف) روز انجام معامله؛

(ب) نام و کد کارگزار؛

(پ) اقلام بدهکار و بستانکار حساب عضو اتاق پایاپای؛

(ت) تاریخ تسویه؛

(ث) خالص وجوهی که اتاق پایاپای باید به هر عضو اتاق پایاپای پرداخت یا از او دریافت کند.

▪ **بند ۲ :**

اطلاعات مربوط به هر عضو اتاق پایاپای به تفکیک دارنده اوراق:

الف) تاریخ و ساعت انجام معامله؛

(ب) نام و کد دارنده اوراق؛

(پ) شماره قرارداد؛

(ت) اقلام بدهکار و بستانکار حساب دارنده اوراق.

○ **ماده ۲۰ :**

در صورتی که واحد پولی قیمت معامله و تسویه متفاوت باشد، اتاق پایاپای وجه مورد نیاز جهت تسویه را براساس نرخ تسعیر ارز محاسبه می‌نماید .

▪ **تبصره :**

کارمزدهای انجام معامله و کسورات قانونی حسب مورد بر اساس ریال دریافت می‌شود.

○ **ماده ۲۱ :**

در صورتی که عضو اتاق پایاپای تعهدات خود را ظرف مهلتی که به تصویب هیأت مدیره شرکت می‌رسد، ایفا نکند، مطابق با مفاد فصل پنجم دستورالعمل صندوق تضمین تسویه معاملات اوراق بهادار در بورس‌ها م صوب ۱۳۹۱/۰۳/۰۶ هیأت مدیره سازمان و اصلاحات بعدی آن اقدام خواهد شد .

• **فصل پنج - تسویه نهایی اوراق خرید دین کالایی :**

○ **ماده ۲۲ :**

تسویه نهایی اوراق خرید دین کالایی در سررسید اوراق به شرح ذیل می باشد:

▪ **بند ۱ :**

در اوراق خرید دین کلایی با استفاده از روش ضمانت ضامن و روش خرید با استفاده از تودیع تضامین نزد اتاق پایاپای، مدیون مکلف است تا ساعت ۱۲ روز سررسید قرارداد نسویه، بدهی خود را به حساب اتاق پایاپای جهت تسویه اوراق خرید دین کلایی واریز نماید .

▪ **بند ۲ :**

در اوراق خرید دین کلایی با استفاده از روش ضمانت ضامن، در صورتی که مدیون تعهد خود را ایفا ننماید، اتاق پایاپای تا ساعت ۱۳ همان روز میزان نکول را به اطلاع ضامن خواهد رساند. ضامن موظف است تا ساعت ۱۲ روز کاری بعد مبلغ نکول شده را به حساب اتاق پایاپای واریز نماید. در اوراق خرید دین کلایی با استفاده از روش ضمانت ضامن، در صورت عدم واریز وجه توسط ضامن ظرف مهلت مقرر، اتاق پایاپای اقدام به نقد کردن تضامین دریافتی جهت وصول اصل بدهی و خسارات می نماید .

▪ **بند ۳ :**

در روش خرید با استفاده از تودیع تضامین نزد اتاق پایاپای در صورتی که خریدار تعهد خود را ایفاء ننماید، اتاق پایاپای تا ساعت ۱۳ روز سررسید، اقدام به نقد کردن تضامین دریافتی جهت وصول اصل بدهی و خسارات می نماید .

▪ **بند ۴ :**

در اوراق خرید دین کلایی با استفاده از روش اعتبار اسنادی، بانک گشایش کننده اعتبار اسنادی مکلف است تا ساعت ۱۲ روز سررسید قرارداد نسویه مبلغ بدهی مدیون را به حساب اتاق پایاپای واریز نماید .

▪ **بند ۵ :**

اتاق پایاپای مکلف است حداکثر یک روز کاری پس از واریز وجوه، نسبت به تسویه اوراق خرید دین کلایی برای دارندگان اوراق اقدام نماید .

▪ **تبصره :**

میزان وجه التزام مربوط به تأخیر در تسویه نهایی توسط هیأت مدیره شرکت تعیین و در اطلاعیه عرضه اعلام می شود .

• **فصل شش - سایر موارد :**

○ **ماده ۲۳ :**

در صورتیکه ظن استفاده از اطلاعات نهانی یا دستکاری قیمت در معاملات وجود داشته باشد و یا تغییرات غیرعادی قیمت مشاهده شود، سازمان می تواند دستور توقف نماد معاملاتی را صادر نماید. در این حالت بورس باید بلافاصله اقدام به توقف نماد معاملاتی

مربوطه نموده و تا رفع دلایل توقف نماد، موضوع را پیگیری نماید. نمادهایی که با دستور سازمان متوقف شده‌اند پس از موافقت سازمان بازگشایی می‌شوند .

○ ماده ۲۴ :

در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، بورس می‌تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی انجام شود تأیید ننماید .

○ ماده ۲۵ :

چنانچه مواعد زمانی تعیین شده در این دستورالعمل مصادف با روزهای تعطیل رسمی باشد، آن روز در رعایت مواعد زمانی این دستورالعمل به حساب نمی‌آید و روز پس از ایام تعطیل، موعد مقرر محسوب می‌شود .

○ ماده ۲۶ :

استفاده از اعتبار اسنادی موضوع مفاد این دستورالعمل منوط به فراهم شدن زیرساخت های فنی و مقرراتی خواهد بود .

○ مؤخره :

این دستورالعمل در ۲۶ ماده و ۱۳ تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۰۸ به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید .